

Pirityiset

Pirityiset ry

Toimintasuunnitelma 2026 ja talousarvio 2026

Toimintasuunnitelma hyväksytty Pirityiset ry:n hallituksen kokouksessa 6.11.2025

Talousarvio hyväksytty Pirityiset ry:n hallituksen kokouksessa 26.11.2025

SISÄLLYS

1 YLEISTÄ	3
1.1 Yhdistys	3
1.2 Leader-toimintaryhmä	3
2 YHDISTYSTOIMINTA	4
2.1 Sääntömääräiset kokoukset	4
2.2 Jäsenistö	4
2.3 Yhdistyksen hallitus	4
2.4 Hallitus työnantajana	5
2.5 Hallituksen alaiset työryhmät	5
2.6 Nuorten kannustustuki	6
3 LEADER-TOIMINTA	6
3.1 Leader-toimisto ja henkilöstö	7
3.2 Osaamisen lisääminen, koulutus	7
3.3 Tilaisuudet ja tapahtumat	7
3.4 Viestintä	8
3.5 Juurista voimaa -strategia kaudelle 2023–2027	9
3.6 Omat hankkeet: Toimintaraha	11
3.7 Suunnitteilla olevat omat hankkeet	11
4 ALUEKEHITYS	12
4.1 Sidosryhmätoiminta	12
4.2 Leader-yhteistyö	13
4.3 Nuoriso Leader -rahoitus	13
5 SEURANTA JA ARVIOINTI	14
6 TALOUS	14
6.1 Puritysille osoitettu Leader-rahoitus	15
6.2 Yhdistystoiminta	17
6.3 Stipenditili, Nuorten kannustustuki	17
6.4 Nuoriso Leader	17
6.5 Aluekehitys	17
TALOUSARVIO 2026	18
LIITE 1, Talousarvion kuluerittelyt	19

1 YLEISTÄ

1.1 Yhdistys

Pirityiset ry on maaseudun kehittämissyhdistys, joka on perustettu vuonna 1997 ja se toimii Keski-Pohjanmaan alueella Halsualla, Kaustisella, Lestijärvellä, Perhossa, Toholammilla ja Vetelissä sekä Kokkolan kaupungin Kälviällä, Lohtajalla ja Ullavassa.

Yhdistyksen tarkoituksena on kannustaa toiminta-alueensa toimijoita yhteistyöhön alueensa kehittämiseksi ja maaseudun elinvoimaisuuden säilyttämiseksi sekä lisätä paikalliseen ja maaseudun kehittämiseen liittyvää osaamista ja kokemusten vaihtoa eri maaseutualueiden välillä kansainvälinen yhteistyö mukaan lukien.

1.2 Leader-toimintaryhmä

Leader-ryhmät ovat maaseudun kehittämissyhistyksiä, joissa ovat mukana alueen asukkaat ja aluetta kehittävät yhteisöt, kuten järjestöjä, yrityksiä ja alueen kunnat. Leader-toiminta on paikallista kehittämistoimintaa, rahoitusta ja neuvontaa yrityksille ja yhteisöille. Leader-ryhmiä on kaikilla Suomen maaseutualueilla, ja Leader-rahoituksen piirissä on yhteensä runsaat 2,5 miljoonaa maaseutuasukasta.

Maa- ja metsätalousministeriö on hyväksynyt Pirityiset ry:n yhdeksi Leader-ryhmäksi, eli paikalliseksi toimintaryhmäksi rahoituskaudelle 2023–2027 paikallisella kehittämisstrategiallaan ”Juurista voimaa. Leader Pirityiset kehittämisohjelma 2023–2027”. Leader-toiminnalla eli yhteisölähtöisellä paikallisella kehittämisellä toteutetaan osaltaan Suomen CAP-suunnitelmaa. Paikallisilla toimilla parannetaan maaseudun elinvoimaisuutta, kehitetään paikallisia palveluja ja elinkeinoja, tuetaan mikroyrityksiä ja yrittäjyyttä ja lisätään osallisuutta, tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta. Leader-toiminta on ihmisten ja yhteisöjen aktivointia ja neuvontaa sekä rahoitusta ideoiden toteuttamiseksi.

Koko Leader-toiminnan rahoitus CAP-suunnitelmassa on 230 miljoonaa euroa, josta 43 prosenttia tulee EU:lta, 37 prosenttia valtiolta ja 20 prosenttia Leader-alueiden kunnilta. Tästä kokonaisuudesta Leader-ryhmä Pirityiset ry:lle myönnetty suuntaa antava rahoituskehys rahoituskaudelle 2023–2027 on yhteensä 3 645 000 euroa julkista rahoitusta, josta paikallista kehittämisstrategiaa toteuttavien toimien (hankerahoitus) osuus on 2 775 000 euroa ja toimintarahan osuus 870 000 euroa. Pirityiset toteuttaa kehittämisstrategiaansa aktivoimalla alueen asukkaita kehittämistoimintaan, tarjoamalla hankeneuvontaa, myöntämällä Leader-tukea paikallisiin kehittämis- ja investointihankkeisiin sekä yritystukiin.

1.3 Aluekehitys

Kehittämissyhdistys Pirityiset ry toimii myös aluekehittäjän roolissa. Aluekehittäjänä Pirityiset osallistuu aktiivisesti yhteistyöverkoston toimintaan ja tilaisuuksiin sekä viestii Leader-rahoituksen mahdollisuuksista, merkityksestä ja sen avulla toteutetuista toimista alueella.

Lisäksi aluekehittäjän roolissa Pirityiset voi esimerkiksi todeta alueellisia tarpeita, suunnitella hankkeita ja tarjota niitä muille toteutettavaksi sekä tarvittaessa hallinnoida omia hankkeita, joilla tuetaan paikallisen kehittämisstrategian toteutumista. Yhdistys myös tarjoaa asiantuntemustaan ja yhteistyöverkostojaan muun aluekehittämisen tueksi esimerkiksi verkottamalla toimijoita ja antamalla lausuntoja.

2 YHDISTYSTOIMINTA

Yhdistyksen omaan toimintaan kuuluu yhdistyksen hallinto, yhdistyksen ja sen toiminnan näkyvyyden sekä tunnettavuuden lisääminen, jäsenistön sitouttaminen toimintaan ja yhdistyksen oma varainhankinta. Yhdistyksen työnantajavelvoitteista vastaa yhdistyksen hallitus.

2.1 Sääntömääräiset kokoukset

Yhdistys järjestää sääntöjen mukaisesti vuoden aikana kaksi varsinaista kokousta. Kevätkokous pidetään tammi-toukokuussa ja syyskokous syys-joulukuussa. Kevätkokouksessa keskitytään sääntöjen mukaisesti pääasiassa talousasioihin ja syyskokouksessa toimintasuunnitelmaan sekä hallituksen henkilövalintoihin.

2.2 Jäsenistö

Jäsenistön yhteydenpitovälineenä käytetään jäsenkirjettä, joka lähetetään kaksi kertaa vuodessa. Jäsenille lähetetään vuosikokouskutsut sekä jäsenmaksulasku kirjeitse. Yhdistyksen jäsenmäärä 29.10.2025 on 135 jäsentä, joista yhdistyksiä on 53, yrityksiä 14 ja henkilöjäseniä 68.

Vuoden 2026 tavoitteena on lisätä tietoa yhdistyksen jäsenyydestä, jäsenten merkityksestä ja vaikuttamismahdollisuuksista sekä kasvattaa yhdistyksen jäsenmäärää. Kehitetään jäsenille suunnattua toimintaa.

2.3 Yhdistyksen hallitus

Pirityiset ry:n asioita ja tehtäviä hoitaa hallitus sekä palkatut työntekijät. Hallitus vastaa Pirityiset ry:n taloudesta, toiminnan linjauksista ja työnantajatehtävistä sekä Juurista voimaa -strategian toteutumisesta, saapuneiden rahoitushakemusten arvioinnista, ohjelmakauden toimeenpanosta ja uusien toimintamallien kehittämisestä. Hallituksen jäsenet pyritään valitsemaan tasaisesti alueen kunnista niin, että jokaisesta kunnasta on varsinainen jäsen ja varajäsen. Yhdistyksen hallitus valitaan sääntöjen mukaan kolmikantaperiaatteella. Yksi kolmasosa hallituksen jäsenistä edustaa julkista tahoa, yksi kolmasosa yhdistyksiä ja yrityksiä ja yksi kolmasosa maaseudun paikallisia toimijoita, jotka eivät kuulu kahteen edelliseen ryhmään.

Yhdistyksen sääntöjen mukainen hallituksen jäsenen toimikausi on kaksi vuotta ja hallituksessa voi olla yhtäjaksoisesti mukana kuusi vuotta. Vuonna 2026 Pirityisillä aloittaa uusi puheenjohtaja edellisen puheenjohtajan kausien täyttyessä. Avoimista hallituspaikoista tiedotetaan vuosittain julkisesti, ja tavoitteena on, että hallituspaikkoja tavoitellaan aktiivisesti ja oma-aloitteisesti paikallisten asukkaiden toimesta.

Pirityisten hallitus vastaa hallituksen itsearviointikyselyyn vuosittain ja kyselyn tulosten avulla hallitustyöskentelyä pyritään kehittämään tarvittavilla osa-alueilla.

Hallituksen kokouksia järjestetään vuonna 2026 noin 8–10 kertaa. Vuonna 2026 kehitetään toimintatapoja, jotta hallituksen ja työryhmien työskentely on tarpeellista, suunnitelmallista ja tehokasta.

2.4 Hallitus työnantajana

Yhdistyksen hallitus toimii työnantajana vastaten kaikista työnantajavelvoitteista ja työntekijöihin liittyvistä asioista. Hallitus huolehtii, että rekrytoinnit, työsopimukset ja palkanmaksu tehdään lain ja työehtosopimusten mukaisesti. Se määrittelee työn tavoitteet, seuraa työn sujumista ja varmistaa turvalliset sekä hyvinvointia tukevat työolosuhteet. Pirityisten hallituksen alaisena toimiva henkilöstötyöryhmä mm. valmistelee henkilöstöä, työsuhteita ja rekrytointeja koskevia asioita hallituksen käsittelyä varten, tukee työntekijöitä ja kehittää työhyvinvointia.

Vuonna 2026 Pirityiset vahvistaa työnantajarooliaan selkeyttämällä vastuita, kehittämällä henkilöstöjohtamista ja huolehtimalla työn sujuvuudesta. Tavoitteena on avoin ja kannustava työyhteisö, jossa henkilöstö voi hyvin ja kokee työnsä merkitykselliseksi.

Työhyvinvointia edistetään suunnitelmallisesti muun muassa kehityskeskustelujen, koulutusten ja yhteisten työhyvinvointipäivien kautta. Samalla varmistetaan, että perehdytys ja työssä jaksamisen tukitoimet ovat ajan tasalla.

2.5 Hallituksen alaiset työryhmät

Hallitus voi halutessaan perustaa avukseen erilaisia jaostoja tai työryhmiä. Vakiintuneina työryhminä Pirityisillä on ollut käytössä johtoryhmä, henkilöstö-, strategia- ja Nuoriso Leader -työryhmät.

Aktiivisinta toiminta on ollut henkilöstötyöryhmällä, jonka tehtäviin kuuluu yhdistyksen henkilöstöasioiden hoitaminen ja valmistelu päätöksentekoa varten.

Nuoriso Leader -työryhmän tehtäviin kuuluu nuoriin kohdistuvan toiminnan kehittäminen Pirityisten alueella sekä Nuoriso Leader- ja Nuorten kannustustuki -hakemusten käsittely. Nuoriso Leader -toimintaa ei ole saatu käyntiin odotetulla tavalla, vaan on todettu, että sen vakituksemmän toiminnan takaamiseksi tarvitaan hanke. Tavoitteena on saada nuoret osallistettua mukaan Leader-ryhmän toimintaan ja luoda aidosti nuoria osallistava Nuoriso Leader -toimintamalli, jossa nuoret toimivat aktiivisesti paitsi rahoituksen hakijoina, myös itse päätöksentekijöinä työryhmässä.

Strategiatyöryhmän tehtäviin kuuluu yhdistyksen pidemmän aikavälin strateginen kehittäminen sekä strategian toteutumisen seuranta. Työryhmä tekee tarvittaessa hallitukselle esityksiä rahoituksen myöntämiseen liittyvistä linjauksista. Strategiatyöryhmä toimii myös valmistelevana työryhmänä seuraavan rahoituskauden valmisteluun liittyen.

2.6 Nuorten kannustustuki

Pirityiset ry haluaa tukea toiminta-alueensa nuorten mahdollisuuksia harrastaa ja toteuttaa unelmiaan. Nuorten kannustustuen jakaminen on yksi keino, jolla haluamme korostaa alueemme nuorten tärkeyttä. Kannustustuella halutaan tukea esimerkiksi nuoren harrastus- tai muuta aktiivista toimintaa.

Nuorten kannustustuki otettiin käyttöön vuonna 2023 ja kannustustukien jakaminen pyritään vakiinnuttamaan vuosittaiseksi toimenpiteeksi. Tukeen käytetään Pirityisten stipenditilin varoja, joita esim. yhdistyksen jäsenet lahjoittavat yhdistykselle nuorten tukemiseksi. Nuorten kannustustuen jatkumisen takaamiseksi yhdistys voi ottaa vastaan avustuksia, lahjoituksia ja testamentteja (hankittuaan tarvittaessa asianmukaisen luvan). Päätökset kannustustuen saajista tekee Nuorisoleader -työryhmä, joka huomioi jaettavien kannustustukien mahdollisimman tasaisen jakautumisen Pirityisten toiminta-alueelle. Kannustustuen myöntäminen on harkinnanvaraista.

3 LEADER-TOIMINTA

Leader -metodi ohjaa Leader-toimintaryhmän toimintaa. Kantavana ajatuksena on paikallisen asiantuntemuksen ja osaamisen hyödyntäminen alueen kehittämistyössä. Leader -toimintaan kuuluu aktivointi, neuvonta ja Leader-rahoitushakemusten käsittely ja arviointi, tiedottaminen, Leader-verkostotoiminta sekä Leader-toimintaan kuuluva hallinnointi, seuranta ja arviointi.

Leader -toiminta on paikallista yhteistyötä kotiseudun elinvoimaisuuden parantamiseksi. Alueen omista tarpeista kumpuavat tarpeet, ideat ja niistä kehittyvät hankkeet lisäävät alueen viihtyisyyttä, uusia työpaikkoja ja yrityksiä.

Pirityisten keskeisenä roolina on toimia paikallisen kehittämisen asiantuntijana ja mahdollistajina. Pirityiset aktivoi ja neuvoo hankehakijoita, käynnistää toimintaa, rahoittaa sekä yleishyödyllisten yhteisöjen että paikallisten yritysten hankkeita, jakaa osaamista ja verkottaa eri toimijoita keskenään. Leader-ryhmä tarjoaa neuvontaa ja koulutusta paikallisesta kehittämisestä alueen toimijoille. Tarvittaessa Pirityiset opastaa hanke- ja yritystukien hakijoita myös muista rahoitusmahdollisuuksista sekä eri rahoituslähteiden toimintaperiaatteista ja -käytännöistä. Hanketoimijoille, yrittäjille ja muille sidosryhmille järjestetään infotilaisuuksia sekä koulutusta strategiasta, tukimuodoista ja Leader-toiminnan mahdollisuuksista. Tavoitteena on lisätä paikalliseen ja maaseudun kehittämiseen liittyvää osaamista ja kokemusten vaihtoa eri maaseutualueiden välillä kansainvälinen yhteistyö mukaan lukien.

Hankehakemuksia otetaan vastaan jatkuvasti, valintajaksot ja hallituksen kokoukset ohjaavat päätöksenteon aikataulua. Hanketoiminnan edistymistä ja strategian tavoitteiden toteutumista seurataan säännöllisesti ja tarvittaessa ryhdytään toimenpiteisiin strategian täyspainoisen toteutumisen ohjaamiseksi. Toiminnasta ja sen tuloksista tiedotetaan laajasti. Neuvontapalveluja ja hankeprosessia selkeytetään palvelumuotoilun keinoin.

3.1 Leader-toimisto ja henkilöstö

Pirityisten toimisto sijaitsee Kaustisella osoitteessa Kauppatie 2. Pirityisten toimisto on avoinna pääsääntöisesti maanantaista torstaihin klo 9–15 välisenä aikana sekä muina aikoina tarpeen mukaan ennalta sovitusti. Lisäksi vuodesta 2024 Pirityiset on ollut tavattavissa Kälviän sivupisteellä tasaisesti muutamia kertoja vuoden aikana. Vuoden 2026 aikana sivupistetoimintaa kehitetään kaikkia alueen kuntia koskevaksi, kiertäväksi toimintamalliksi, huomioiden alueen tarpeet ja yhteistyön tiivistämisen kuntien kanssa. Sivupistepäivän yhteyteen on mahdollista sijoittaa muutakin sisältöä, esim. tapaamisia kunnan edustajien kanssa.

Pirityisillä on toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa toiminnanjohtaja ja hankekoordinaattori. Henkilöresursseja voidaan väliaikaisesti kasvattaa oman hanketoiminnan kautta, käyttämällä harjoittelijoita, palkkaamalla määräaikaisia työntekijöitä, ostamalla palveluita tai tekemällä palvelusopimuksia.

3.2 Osaamisen lisääminen, koulutus

Yhdistyksen työntekijät ja hallituksen jäsenet osallistuvat MMM:n, Ruokaviraston, maaseutuverkostoyksikön ja mahdollisesti muiden tahojen järjestämään koulutuksiin resurssien ja tarpeen mukaan. Erityisesti hallituksen uusia jäseniä kannustetaan osallistumaan heille suunnattuihin valtakunnallisiin koulutuksiin. Yhdistyksen hallitus voi järjestää koulutustilaisuuksia ja kutsua luennoitsijoita vieraakseen. Omaa laatutyötä kehitetään mm. jatkamalla laatukäsikirjan päivittämistä vastaamaan kuluvan rahoituskauden prosesseja sekä mittareita, jotta se saadaan paremmin hyödynnettyä toiminnan työkaluksi.

3.3 Tilaisuudet ja tapahtumat

Omat tapahtumat ja tilaisuudet sekä mukanaolo sidosryhmien tapahtumissa edistää Leader-toiminnan ja rahoituksen näkyvyyttä alueella. Vuonna 2026 järjestetään alueen asukkaille, yrittäjille ja yhteisöille suunnattuja tilaisuuksia, joissa kerrotaan Leader -rahoituksesta ja -tutkimuodoista sekä toiminnasta, esitellään Juurista voimaa -strategiaa sekä neuvotaan alueen toimijoita hankkeiden suunnittelussa ja hakemisessa.

Lisäksi järjestetään muita tilaisuuksia, joissa hanketoimijoiden on mahdollisuus tavata toisiaan, verkostoitua ja vaihtaa kokemuksia.

3.4 Viestintä

Leader-ryhmän viestintä on laaja kokonaisuus, joka kattaa sekä yhdistyksen sisäistä että ulkoista viestintää. Merkittävä osa viestinnästä keskittyy rahoitusmuotojen sekä rahoitettujen hankkeiden esiin nostamiseen, tavoitteena aktivoida uusia hakijoita ja ylläpitää alueen asukkaiden tietoisuutta Leader-toiminnasta. Pirityisten viestintätehtäviä toteutetaan pääosin muiden työtehtävien ohella sekä yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa.

Sisäinen viestintä

Leader-ryhmän sisäisen viestinnän piiriin kuuluvat yhdistyksen toimihenkilöt, hallitus ja jäsenet. Sisäinen tiedottaminen tapahtuu lähinnä sähköpostin ja jäsenille suunnattujen jäsenkirjeiden kautta.

Ulkoinen viestintä

Pirityisten ulkoiseen viestintään kuuluu viestintä omasta strategiasta, rahoituksen hakemisesta, tukityypeistä sekä puolletuista rahoituksista ja yhdistyksen omasta toiminnasta. Viestinnän keskeisenä tavoitteena on aktivoida uusia ja vanhoja toimijoita mukaan toimintaan, sekä ylläpitää ja kehittää oman alueen kehittäjäverkostoa. Viestinnällä pyritään aktivoimaan toimijoita hakemaan rahoitusta, tiedottamaan uusista kehittämismahdollisuuksista ja välittämään tietoa hankkeiden onnistuneesta toteuttamisesta, vaikuttavuudesta ja hyvistä käytännöistä. Osa viestintää on myös hanketoteuttajien neuvonta viestintävelvoitteista sekä aktiivinen yhteydenpito hanketoimijoihin.

Ulkoisen viestinnän keskeisiä kohderyhmiä ovat alueen yhdistykset, yritykset, potentiaaliset hankehakijat, alueen kunnat, oppilaitokset ja muut organisaatiot. Viestintä tapahtuu kotisivujen, somekanavien, tiedotteiden, raporttien, esitteiden ja uutiskirjeiden avulla. Viestintää toteutetaan myös yhteistyössä eri kumppaneiden, paikallismedian ja sidosryhmien, kuten muiden Leader-ryhmien kanssa. Viestinnässä noudatetaan Leaderin yhteisiä viestintä- ja brändiohjeita sekä käytetään yhteisiä viestintämateriaaleja.

Merkittävän osan viestinnästä muodostaa toimihenkilöiden aktiivinen liikkuminen ja näkyminen kentällä toimijoiden parissa antaen hankekohtaista neuvontaa sekä osallistuminen eri toimijoiden ja yhteistyökumppaneiden tilaisuuksiin.

Vuonna 2026 pyritään löytämään uusia tapoja viestinnän tehostamiseksi ja viestintäyhteistyötä tehdään yhdessä eri tahojen kanssa. Toimivaa mediayhteistyötä pyritään ylläpitämään ja kehittämään edelleen.

Vuonna 2026 juhlistetaan suomalaista Leader-toimintaa, joka täyttää 30 vuotta. Myös Pirityiset tuo juhlavuotta esiin ja osallistuu valtakunnallisiin viestintäkampanjoihin tuoden esiin Leader -toiminnan saavutuksia sekä vaikuttavuutta.

Vuoden 2026 merkittävin viestinnällinen prosessi on Leader-ryhmän verkkosivujen kokonaisvaltainen uudistus. Kotisivujen uudistuksella lisätään sivuston selkeyttä ja

saavutettavuutta, yksinkertaistaen samalla sivuston ylläpidollisia ominaisuuksia. Tavoitteena on, että uudistuksen myötä rahoitusta koskevat infot ovat paremmin hakijoiden löydettävissä ja ymmärrettävissä. Lisäksi sivuja voidaan hyödyntää paremmin yhdistyksen omassa tiedottamisessa ja yhteydenpidossa.

Pirityiset tekee vuonna 2026 aktiivista vaikuttavuusviestintää Leader-rahoituksen turvaamiseksi tulevalla rahoituskaudella 2028–2034. Euroopan komission esitys tulevasta rahoituskaudesta 2028–2034 muuttaa maatalouden ja maaseudun kehittämisen rahoitusrakennetta merkittävästi. Esityksen mukaan Leader-rahoitukselle ei olisi EU-asetuksissa enää jäsenmaille pakollista rahoituksen minimitasoa, vaan Leader-rahoitus ja sen laajuus jäisi kansallisesti päätettäväksi asiaksi. Tämä tarkoittaa, että Leader-rahoitus voi nykyisessä muodossaan vähentyä merkittävästi tai jopa päättyä kokonaan, ellei sen merkitystä ja vaikuttavuutta onnistuta tuomaan esille tarpeeksi hyvin. Leader-toiminnan tulevaisuuden turvaamiseksi sen vaikuttavuuden ja merkityksen esiin nostaminen on nyt siis äärettömän tärkeää.

Alueviestijä

Ohjelmakaudella 2023–2027 jokaisella ELY-keskusalueelle (1.1.2026 lähtien Elinvoimakeskus) toimii alueviestijä eli maaseutuviestinnän koordinaattori, jonka tehtävänä on koordinoida viestintää sekä viestiä rahoituksen hakemisen sekä rahoituksen vaikutuksien alueellisesta kokonaiskuvasta. Pohjanmaan Elinvoimakeskuksen alueella toimivat Leader-ryhmät Pirityiset, Leader YHYRES ry sekä Aktion Österbotten rf.

Alueviestijän pääasiallisena tehtävänä on kehittää, suunnitella, organisoida, yhteensovittaa ja toteuttaa CAP-suunnitelman alueellista viestintää yhteistyössä Elinvoimakeskuksen, alueen Leader-ryhmien ja kuntien kanssa kokonaisvaltaisesti, koordinoitusti ja suunnitelmallisesti. Maaseutuviestinnän koordinaattorina alueviestijä on keskeinen osa myös valtakunnallista viestintäverkostoa (MMM, Ruokavirasto) ja kansallisten sisältöjen jalkautus alueelle on keskeinen osa tehtävää. Alueviestijä luo ja vahvistaa omalta osaltaan alueellista toimijoiden verkostoa ja tiedonkulkua.

Vuonna 2026 yhteistyötä alueviestijän kanssa tehostetaan ja alueellista viestintäresurssia pyritään saamaan käyttöön aiempaa enemmän myös Pirityisten toiminta-alueelle. Keskeistä on aktiivinen tiedonvaihto alueviestijän kanssa sekä alueen toimijoiden ja toteutettujen hankkeiden esiin nostaminen alueellisessa Viestintäkoplassa, joka koostuu Pohjanmaan Elinvoimakeskusalueen Leader-ryhmien edustajista ja kokoontuu alueviestijän kutsusta noin 2–4 kertaa vuodessa.

3.5 Juurista voimaa -strategia kaudelle 2023–2027

Uusi EU:n yhteisen maatalouspolitiikan (CAP) rahoituskausi alkoi vuonna 2023. Pirityiset ry on laatinut kehittämisstrategian Juurista voimaa 2023–2027. Paikallisella maaseudun kehittämisstrategialla määritellään alueen kehittämistä Leader-rahoituksella ohjelmakaudella 2023–2027.

Strategian perustana on yhteisölähtöinen paikallinen kehittäminen. Pirityisten kehittämisstrategian sisältö pohjautuu laaja-alaiseen, osallistavaan, alhaalta ylös -

periaatteiden mukaisesti tehtyyn valmistelutyöhön. Strategian perustana on Pirityisten toiminta-alueen vahvuuksien, heikkouksien, mahdollisuuksien ja uhkien tarkastelu sekä valmistelutyössä esiin nousseet kehittämistarpeet.

Strategian tavoitteena on maaseutualueen elinvoimaisuuden vahvistaminen, elinkeinorakenteen monipuolistaminen ja maaseudun asukkaiden elämänlaadun parantaminen. Strategian avulla toteutetaan toimenpiteitä, joilla alueen asukkaiden ja yrittäjien osaamista, toimintaedellytyksiä ja yhteistoimintaa voidaan vahvistaa niin, että edellytykset hyvään elämään ja sujuvaan arkeen täyttyy maaseudulla. Tavoitteena on parantaa alueen asukkaiden hyvinvointia yhteisöllisyyden, osallisuuden ja osaamisen lisäämisen kautta hyödyntäen luonnon, liikunnan ja kulttuurin hyvinvointivaikutuksia. Strategia ohjaa toteuttamaan hankkeita, joilla parannetaan alueen asukkaiden tietoisuutta omasta ympäristöstä ja sen hyödyntämisestä kestäväällä tavalla.

Juurista voimaa -strategian painopisteet ja läpileikkaavat teemat

- **Painopisteet:**

1. **Elinvoimaiset elinkeinot** Tavoitteena on tukea uusien yritysten käynnistämistä ja kehittää jo olemassa olevien yritysten kilpailukykyä, kannattavuutta ja kansainvälistymistä.
2. **Inspiroiva kotiseutu** Tavoitteena on vahvistaa maaseudun elinvoimaa ja parantaa toimintaympäristöä viihtyisäksi ja toimivaksi.
3. **Hyvinvoivat yhteisöt** Tavoitteena on parantaa alueen asukkaiden hyvinvointia yhteisöllisyyden, osallisuuden ja osaamisen lisäämisen kautta hyödyntäen luonnon, liikunnan ja kulttuurin hyvinvointivaikutuksia.
4. **Ympäristöviisas maaseutu** Tavoitteena on lisätä ympäristötietoisuutta, hyödyntää ympäristöä ekologisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti kestäväällä tavalla sekä parantaa ympäristön tilaa.

- **Läpileikkaavat teemat:**

- **Kestävä kehitys,**
- **Älykkäät kylät,**
- **Nuoret ja**
- **Kansainvälisyys.**

Juurista Voimaa -strategian toteutumien tilannekuva vuoden 2025 lopussa:

Pirityisten hallitus on tehnyt rahoituskaudella 2023–2027 myönteisen lausunnon yhteensä 135 hakemukselle, joista 75 on yritystukia ja 60 on yleishyödyllisiä hankkeita. Hakijoista yli puolet on uusia hakijoita. Hakemuksia on saapunut jokaisesta kunnasta. Pirityisten hallitus seuraa säännöllisesti strategian toteutumista. Elinvoimaiset elinkeinot, Inspiroiva kotiseutu ja

Hyvinvoivat yhteisöt -painopisteiden mukaisia hankkeita on saapunut hyvin. Ympäristöviisas maaseutu -teemaan hakemuksia on saapunut vähemmän ja tähän tulee suunnata aktivointia. Lämpileikkaavista teemoista Kestävä kehitys toteutuu kaikissa hankkeissa. Nuoret, kansainvälisyys ja Älykkäät kylät -teemoihin kuuluvia hakemuksia on vähemmän. Nämä teemat on tunnistettu strategian valmistelun yhteydessä merkittäviksi Pirityisten toiminta-alueella. Teemoihin liittyvää aktivointia tulee lisätä, tai tarvittaessa etsiä sopivia rahoituskanavia omille hankkeille.

Pirityisten strategiatyöryhmä on tarkastellut strategian toteutumisen tilannetta vuonna 2025 rahoituskauden puolella välissä ja esittänyt Pirityisten hallitukselle päivityksiä rahoituslinjauksiin ja tukiprosentteihin. Päivityksillä halutaan vastata toimintaympäristössä tapahtuneisiin muutoksiin ja tukea strategian tasapainoisempaa toteutumista. Pirityisten hallitus on päättänyt korottaa Älykkäät kylät -hankkeiden liitännäishankkeiden tukiprosenttia 10 prosentilla vahvistaakseen ÄK-hankkeiden vaikuttavuutta. Myös turvallisuutta ja varautumista koskevien hankkeiden tuen osuutta korotettiin 10 prosentilla. Lisäksi hallitus nosti yrityksen investointituen lain sallimaan enimmäismäärään, 35 prosentista 40 prosenttiin, ydin- ja harvaan asutulla maaseudulla. Tuen määrän nostolla halutaan edesauttaa strategian tasapainoisempaa toteutusta sekä osaltaan tukea myös alueen yrityksiä paremmin haastavassa taloustilanteessa. Kaupungin läheisillä maaseutualueilla tuki säilyy säädösten mukaisesti 30 prosentissa. Kokkolassa tähän alueeseen kuuluvat osittain Kälviä ja Lohtaja.

3.6 Omat hankkeet: Toimintaraha

Toimintarahalla mahdollistetaan paikallisen kehittämisstrategian mukainen Leader-ryhmän toiminta sekä lisätään paikallisten toimijoiden aktiivisuutta ja tietämystä Leader-toiminnasta. Yhdistyksen Leader-toimintaan liittyvät aktivointi-, tiedotus-, koulutus- ja hallintokustannukset katetaan toimintaraha-hankkeena. Rahoitus koostuu Euroopan Unionin maaseuturahaston, Suomen valtion kansallisesta ja alueen kuntien rahoituksesta.

3.7 Suunnitteilla olevat omat hankkeet

Vuoden 2026 tavoitteena on käynnistää oma hanke maaseudun nuorten aktivoimiseksi. Yhtenä hankkeen keskeisenä tavoitteena on tutustuttaa nuoria paikalliseen omaehtoiseen kehittämiseen ja luoda alueella Nuorisoleader -toimintamalli. Hankkeen tavoitteena on lisätä paikallistasolla nuorten osallistumista ja vaikutusmahdollisuuksia heidän omista tarpeistaan ja lähtökohdistaan lähtien. Tavoitteena on saada nuoret osallistumaan ja sitoutumaan kehittämistyöhön tekemisen kautta. Lisäksi tavoitteena on vahvistaa nuorten osallisuutta, identiteettiä ja yhteenkuuluvuutta sekä lisätä nuorten itsevarmuutta, suvaitsevaisuutta ja kielitaitoa.

4 ALUEKEHITYS

Aluekehitystoiminta on pääasiassa vaikuttamista verkostoyhteistyön ja viestinnän kautta. Yhdistyksen aluekehitystoiminta on myös hankkeiden toteuttamista joko Leader-rahoitteisina tai muiden rahoituslähteiden kautta haettuna.

Vuonna 2025 valmistui NordEval Oy:n laatima ulkoinen arviointi Pirityisten toiminnasta rahoituskaudella 2014–2022. Sidosryhmien ja hanketoteuttajien keskuudessa Pirityiset nähdään rahoittajana, jolla on myös kehittäjäroolia alueella. Pirityisillä olisi mahdollista myös ottaa nykyistä vahvempi kehittäjärooli esim. toteuttamalla enemmän strategisesti tärkeitä omia hankkeita (esimerkiksi yhteistyössä alueen kehitysyhtiöiden kanssa), monirahastoisuuden avulla ja hakemalla rahoitusta kansainvälisistä rahoituslähteistä. Kehittämistoimintaan tarvitaan omarahoitusta, johon tarvittaisiin toimintaryhmän oman rahoituspohjan kehittämistä.

4.1 Sidosryhmätoiminta

Pirityisten toiminnassa keskeistä on laaja yhteistyö, avoimuus ja paikallisten toimijoiden verkottaminen. Verkostoituminen vahvistaa muiden Leader-periaatteiden toteutumista sekä tukee paikallisen kehittämisstrategian tavoitteiden saavuttamista. Verkostot syntyvät ihmisten välisistä yhteyksistä: työntekijät, hallituksen ja yhdistyksen jäsenet muodostavat alueelle laajapohjaisen verkoston, joka toimii pohjana kehittämistyölle. Kumppanuuksien avulla haetaan uusia toimijoita, uusia toimintamalleja, uutta osaamista, uusiutumista, resurssien kasvattamista sekä suuremman vaikuttavuuden aikaansaamista. Mitä laajempi joukko paikallisia ihmisiä osallistuu Leader-ryhmän toimintaan, sitä laajemmat ja vahvemmat verkostot Leader-ryhmällä on ja sitä vaikuttavampaa toiminta on. Pirityisten työntekijät osallistuvat aktiivisesti eri hankkeiden ohjausryhmätyöskentelyyn.

Pirityiset ry tekee yhteistyötä alueen sisällä, alueiden välillä, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti kunkin tilanteen ja tavoitteen vaatimalla tavalla. Tärkeimpinä yhteistyökumppaneina ovat toiminta-alueen asukkaat ja yhdistykset, kunnat, Pohjanmaan Elinvoimakeskus ja lähialueen Leader-ryhmät, Kaustisen seutukunta, Kokkolan seudun kehitys, Keski-Pohjanmaan liitto ja alueen muut kehittäjäorganisaatiot, kuten Keskipohjalaiset kylät ry ja Kosti ry.

Keski-Pohjanmaan alueella toimivilla Leader-ryhmillä on pysyvän asiantuntijan paikka Keski-Pohjanmaan maakunnan yhteistyöryhmässä (MYR). Edustus on vaihtuva alueen Leader-ryhmien (Pirityiset ry, Rieska-Leader ry ja Aktion Österbotten rf) toiminnanjohtajien kesken. Maakunnan yhteistyöryhmän valtuustokaudella 2025–2029 Leader-ryhmien varsinaisena jäsenenä toimii Pirityisten toiminnanjohtaja Krista Järvelä ja varajäsenenä Rieska-Leaderin toiminnanjohtaja Kirsti Oulasmaa.

Toimikaudella 2025–2029 Leader-ryhmillä on lisäksi edustus maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristössä. Sihteeristössä varsinaisena jäsenenä toimii Rieska-Leaderin toiminnanjohtaja Kirsti Oulasmaa ja varajäsenenä Pirityisten toiminnanjohtaja Krista Järvelä.

Vuonna 2026 tiivistetään yhteistyötä erityisesti alueen kuntien kanssa. Lisäksi vahvistetaan maaseudun turvallisuuteen ja varautumiseen liittyvää yhteistyötä eri toimijoiden kanssa.

4.2 Leader-yhteistyö

Pohjanmaan Elinvoimakeskus

Pirityiset tekee tiivistä yhteistyötä Pohjanmaan Elinvoimakeskuksen kanssa. Elinvoimakeskuksen ja alueen Leader-ryhmien yhteistyösopimuksessa on sovittu mm. maaseudun rahoituksen työnjaosta, yhteensovittamisesta ja alueellisista linjauksista sekä viestinnästä. Yhteistyösopimuksessa on myös avattu yhteistyöhön liittyviä toimintatapoja ja -rakenteita.

Kalaleader

Pirityiset on mukana Perämeren rannikon Kalaleader-ryhmässä, joka on yksi manner-Suomen kymmenestä Kalaleader-ryhmästä. Sen toiminta-alue kattaa rannikon kunnat Kokkolasta Tornioon, yhteensä 14 kuntaa ja Pirityiset on mukana toiminnassa Kokkolan osalta. Kalaleader-jaosto ohjaa Kalaleader-toimintaa. Jaoston jäsenet valitaan alueellisten Leader-ryhmien esityksestä, jäsenet edustavat kattavasti koko Perämeren rannikon Kalaleaderin aluetta sekä monipuolisesti kalatalouden eri sektoreita ja muita kalatalouden kehittämisessä tärkeitä sidosryhmiä. Rahoitus ko. toimintaan tulee Euroopan meri-, kalatalous-, ja vesiviljelyrahastosta (EMKVR) sekä alueen kunnilta. Lisäksi paikallisen Kalaleader-strategian toteuttamiseen käytetään EMKVR:n suoria tukia investointien osalta. Perämeren rannikon Kalaleaderiä hallinnoi Oulunseudun Leader. Vuonna 2026 jatketaan yhteistyötä ja tiedonvaihtoa Kalaleaderin kanssa.

Kansainvälinen yhteistyö

Kansainvälisellä yhteistyöllä tavoitellaan ratkaisuja toiminta-alueen kehittämiseen sekä yhteistyötä eri maiden maaseutualueiden välillä. Pirityisten tavoitteena on, että alueen toimijat tietävät kansainvälistymiseen liittyvistä mahdollisuuksista sekä partnerihauista. Pirityiset voi toimia apuna löytämään kansainvälisiä kumppaneita alueen toimijoita kiinnostaviin hankkeisiin. Kansainvälistymisen tukemisessa hyödynnetään Maaseutuverkostopalveluiden ja Euroopan maaseutuverkoston tarjoamia tiedotus- ja verkostoitumistilaisuuksia. Mahdollisuuksien mukaan osallistutaan myös kansainvälisiin seminaareihin ja etsitään niiden kautta uusia yhteistyömahdollisuuksia alueelle.

4.3 Nuoriso Leader -rahoitus

Pirityiset aloitti vuonna 2024 Nuoriso Leader-rahoituksen. Nuoriso Leader-rahoituksen tavoitteena on tehdä Leader- ja hanketoimintaa tutuksi alueen nuorille sekä kannustaa käynnistämään uutta omaehtoista vapaa-ajan toimintaa. Rahoitusta myönnetään nuorten omiin projekteihin, joissa nuoret ovat itse tekijöinä. Nuoriso Leader -rahoitusta jatketaan vuonna 2026 ja sitä lähdetään kehittämään toiminnallisempaan suuntaan.

5 SEURANTA JA ARVIOINTI

Seuranta ja arviointi ovat oleellinen osa kehittämistyötä ja hyvää toimintatapaa. Säännöllinen seuranta auttaa täsmentämään suunnitelmia, havaitsemaan muutostarpeita ja ennakoimaan riskejä. Tätä työtä tekevät paitsi toimintaryhmän työntekijät ja hallitus, myös kiinteänä yhteistyökumppanina toimiva alueemme maaseudun kehittäjien verkosto.

Toimintasuunnitelman tavoitteiden toteutumista seurataan ja arvioidaan Pirityisten hallituksen kokouksissa.

Ohjelmakauden aikana tarkastellaan vuosittain rahoituksen kiinnostavuutta, toteutuneiden ja käynnissä olevien kehittämistoimenpiteiden vaikuttavuutta sekä arvioidaan ohjelman tavoitteiden toteutumista. Hankkeita seurataan neuvonnan, ohjausryhmätyön sekä maksatushakemusten ja raportoinnin yhteydessä. Laadullisia ja määrällisiä mittareita tarkastellaan vuosittain vuosiraportissa.

Talousseuranta on jatkuvaa liittyen sekä myönnettävään Leader-rahoituskehykseen että yhdistyksen omaan hanketoimintaan.

6 TALOUS

Valtakunnallinen Leader-toimenpiteen rahoitus

Suomen CAP-suunnitelmassa Leader-toimenpiteen rahoitukseen on varattu 230 miljoonaa euroa julkista rahoitusta, josta EU:n osuus on 43 prosenttia, valtion osuus 37 prosenttia ja kuntien osuus 20 prosenttia. Rahoitus jakautuu kolmeen alatoimenpiteeseen: 1. Paikallista kehittämisstrategiaa toteuttavat toimet eli hankerahoitus 180 miljoonaa euroa; 2. Toimintaraha; 47,9 miljoonaa euroa; ja 3. Valmistelutuki 2,1 miljoonaa euroa.

Leader-ryhmien hyväksymispäätöksessä maa- ja metsätalousministeriö kohdensi suuntaa antavana rahoituskehyksenä Leader-ryhmille hankkeisiin 175 809 000 euroa ja toimintarahaan 47 592 800 euroa (yhteensä EU + valtio + kuntaraha).

Myöhemmin haettavaan lisäkehysjakoon jäi valtakunnallisesti osoitettavaksi hankkeisiin 4 191 000 euroa ja toimintarahaan 307 200 euroa. Lisäkehystä hakevan Leader-ryhmän tulee toimittaa lisäkehyshakemus Maa- ja metsätalousministeriölle 15.3.2026 mennessä.

Maa- ja metsätalousministeriö hyväksyi Pirityiset ry:n tammikuussa 2023 yhdeksi Suomen paikalliseksi Leader-ryhmäksi vuosille 2023–2027 paikallisella kehittämisstrategiallaan ”Juurista voimaa. Leader Pirityiset kehittämisohjelma 2023–2027”. Samalla MMM vahvisti Leader-ryhmäkohtaiset suuntaa antavat rahoituskehykset.

6.1 Pirityisille osoitettu Leader-rahoitus

Suomen Leader-rahoituksen kokonaisuudesta Leader-ryhmä Pirityiset ry:lle myönnetty suuntaa antava rahoituskehys rahoituskaudelle 2023–2027 on yhteensä 3 645 000 euroa julkista rahoitusta, josta EU:n osuus on 43 prosenttia, valtion osuus 37 prosenttia ja kuntien osuus 20 prosenttia. Kuntien 20 % (729.000,00 €) rahoitus julkisesta rahoituksesta on ehto sille, että maa- ja metsätalousministeriö voi osoittaa Leader-ryhmälle EU:n ja valtion rahoitusta.

Rahoituskehys jakautuu kahteen osaan:

1. paikallista kehittämisstrategiaa toteuttavat toimet (hankerahoitus) 2 775 000 euroa
2. toimintaraha 870 000 euroa.

Alatoimenpiteet esitellään tarkemmin seuraavissa kappaleissa.

Hankerahoitus:

Pirityiset ry:lle myönnetystä suuntaa antavasta rahoituskehyksestä (2023–2027) 2 775 000 euroa kohdistuu Leader-rahoituksena alueen toimijoille myönnettävään hankerahoitukseen. Maa- ja metsätalousministeriö vahvistaa Leader-ryhmien vuosittaisen myöntövaltuuskiintiön.

Pirityisille vahvistetut myöntövaltuudet rahoituskaudella 2023–2027 vuositasona:

	EU + valtio -osuudet	Kuntarahaosuus	Yhteensä
Koko rahoituskausi	2 220 000 €	555 000 €	2 775 000 €
Vuosi			
2023	337 500 €	84 375 €	421 875 €
2024	685 300 €	171 325 €	856 625 €
2025	568 200 €	142 050 €	710 250 €
Yhteensä (23–25)	1 591 000 €	397 750 €	1 988 750 €
Jäljellä (26–27)	629 000 €	157 250 €	786 250 €

Myöntövaltuutta (EU + valtio) on vielä käytössä vuosille 2026–2027 yhteensä 629 000 € joka jakautuu vuositasona MMM:n päätöksen mukaisesti. Suuntaa antava rahoituskehys vuodelle 2026 on 15 % kauden 2023–2027 kokonaisrahoituskehyksestä. Vahvistus vuodelle 2026 osoitettavasta myöntövaltuudesta saadaan arviolta alkuvuodesta (helmi-maaliskuussa) 2026.

Vuonna 2025 mahdollisesti käyttämättä jäänyt myöntövaltuus siirtyy edelleen osaksi vuonna 2026 käytettävää myöntövaltuutta.

Leader-toiminnan rahaliikenteestä suuri osa on hankkeille maksettavan Leader-tuen sisältämää kuntarahaosuutta, joka kulkee yhdistyksen tilin kautta ja jota maksetaan hankkeille Pohjanmaan Elinvoimakeskuksen maksupyyntöjen mukaan. Pirityisten toiminta-alueen kunnat ovat sitoutuneet Leader-rahoituksen kuntarahaosuuteen kaudelle 2023–2027. Kuntarahan määrä perustuu kunnan asukasmäärään ja Pirityiset laskuttaa kuntarahan alueen kunnilta kaksi kertaa vuodessa.

Rahoitettavien hankkeiden EU- ja valtio-osuudet eivät kirjaudu Pirityisten rahaliikenteeseen tai kirjanpitoon, sillä ko. osuudet maksetaan hankkeille Pohjanmaan Elinvoimakeskuksen tekemien maksupäätösten mukaan Ruokaviraston toimesta.

Hankerahoituksen vaikutus toimintarahan maksamiseen

Leader-hankkeiden toteutuminen ja niiden hakemat maksut ovat kytkettynä Leader-ryhmälle maksettavaan toimintarahaan. Myös ko. maksukertymään sisältyneiden hankkeiden mahdolliset lainvoimaiset jatkotoimenpiteet (esim. takaisinperinnät) voivat pienentää maksettavan toimintarahan määrää. Tästä syystä on tärkeää, että Pirityiset puoltaa rahoitettavaksi hyviä, odotusarvoltaan täysimääräisesti toteutuvia ja strategianmukaisia hankkeita.

Toimintaraha:

Pirityiset ry:lle myönnetystä suuntaa antavasta rahoituskehyksestä (2023–2027) 870 000 euroa kohdistuu toimintarahaan, josta EU + valtio-osuutta on 696 000 € ja kuntarahaosuutta 174 000 €. Toimintaraha on tarkoitettu Leader-ryhmänä toimimisen kustannuksiin, ja se kattaa kaikki Leader-ryhmän toiminta- ja aktivointikustannukset.

Leader-ryhmä on voinut käyttää toimintarahaa Leader-ryhmien hyväksymispäivästä eli 26.1.2023 lähtien. Toimintarahan käyttö tulee suunnitella siten, että Leader-ryhmä voi hoitaa sillä rahoituskautta 2023–2027 koskevat tehtävät Ruokaviraston myöhemmin antaman rahoituskauden sulkemisen ohjeistuksen mukaisesti vuoteen 2029 saakka.

Toimintarahan käyttö vuoden 2026 osalta on esitelty tarkemmin talousarviossa.

Toimintarahan ennakko ja maksujen hakeminen

Leader-ryhmille on tarjottu mahdollisuutta hakea toimintarahan ennakkomaksua. Ennakon avulla Leader-ryhmä voi hoitaa tehtäviään ennen hankkeiden siirtymistä maksuvaiheeseen. Ennakkomaksua voi hakea kerran, ja se tulee hakea ennen varsinaisten toimintarahan maksuhakemusten jättämistä.

Pirityisille on myönnetty toimintarahan ennakkoa 321 900,00 euroa vuoden 2023 loppupuolella. Ennakko on etukäteen maksettua toimintarahaa, jota kuitataan takaisin toimintarahan maksuhakemuksilla niin kauan, kunnes koko ennakko on maksettu takaisin. Ennakko tulee saada kuitattua kokonaisuudessaan viimeistään loppumaksusta.

Kun Leader-ryhmän rahoittamat hankkeet etenevät maksuvaiheeseen, Leader-ryhmä näkee hallintaraporteilta, paljonko maksuun haettavaa toimintarahaa on kertynyt. Leader-ryhmä voi hakea Hyrrässä siihen mennessä kertyneen määrän toimintarahaa maksuun. Ensimmäisellä maksuhakemuksella maksujakso alkaa Leader-ryhmien valintapäivästä. Pirityiset ei ole vielä jättänyt ensimmäistä kauteen 2023–2027 kohdistuvaa maksuhakemusta.

6.2 Yhdistystoiminta

Yhdistystoiminnan tulot koostuvat pääasiassa jäsenmaksuista. Yhdistystoiminnan menot syntyvät sääntömääräisistä kokouksista sekä muista yhdistyksen omaan toimintaan kohdistuvista kuluista, kuten muistamisista.

Vakaa talous on kestävä yhdistystoiminnan perusta, joka mahdollistaa sekä yhdistyksen perus- että kehittämistoiminnan. Lisää omaa rahoitus pohjaa tarvitaan sekä nykyisen toiminnan monipuolistamiseen että Pirityisten toiminnan turvaamiseksi Leader-toiminnan jatkon ollessa epävarmaa. Vakaa rahoitus pohja auttaa myös varautumaan esimerkiksi sellaisten yllättävien kustannusten kattamiseen, jotka todettaisiin toimintarahaa maksuhakemusvaiheessa tukikelvottomiksi.

6.3 Stipenditili, Nuorten kannustustuki

Stipenditilin tulot ovat pääasiassa esimerkiksi yhdistyksen jäsenten lahjoituksia nuorten toiminnan tukemiseksi. Nuorten kannustustuen jatkumisen takaamiseksi yhdistys voi ottaa vastaan avustuksia, lahjoituksia ja testamentteja (hankittuaan tarvittaessa asianmukaisen luvan). Stipenditilille voidaan kohdentaa myös muita yksittäisiä tuloja.

Hallitus päättää vuosittain paljonko nuorille kohdennettuja kannustustukia jaetaan. Nuorten kannustustukien jakaminen kirjataan toimintasuunnitelmaan ja talousarvioon hallituksen päätöksen mukaisesti.

6.4 Nuoriso Leader

Nuoriso Leader-rahoituksen tavoitteena on tehdä Leader- ja hanketoimintaa tutuksi alueen nuorille sekä kannustaa käynnistämään uutta omaehtoista vapaa-ajan toimintaa. Rahoitusta myönnetään nuorten omiin projekteihin, joissa nuoret ovat itse tekijöinä. Tukea voidaan myöntää 100–400 € eli 90–100 % projektin kustannuksista. Nuoriso Leader -toiminta on Pirityiset ry:n hallinnoimaa toimintaa ja se rahoitetaan alueen kuntien Pirityisille tähän tarkoitukseen myöntämästä kuntarahasta.

6.5 Aluekehitys

Tällä hetkellä Pirityiset ry:llä ei ole käynnissä Leader-toimintarahaa ulkopuolisia hankkeita. Kehittämisyhdistys Pirityiset ry voi tarvittaessa hallinnoida omia hankkeita, joilla tuetaan paikallisen kehittämisstrategian toteutumista.

TALOUSARVIO 2026

Talousarvion laadinnassa ei ole otettu huomioon suunnitteilla olevia, vuoden 2026 aikana haettavia hankkeita.

Toimintaraha 2023–2027

Kulut

Henkilöstökulut	135 000,00
Vuokrat ja muut toimitilakulut	14 000,00
Matkakulut	8 500,00
Toimisto- ja hallintokulut	8 000,00
Atk-, ohjelma, puhelin- ja tietoliikennekulut	6 000,00
Muut kulut	11 500,00
Kulut yhteensä	183 000,00

Tulot

EU + valtio osuus	146 400,00
Kuntarahoitus	36 600,00
Julkinen kokonaisrahoitus	183 000,00

Yhdistystoiminta

Kulut

Yhdistystoiminnan kulut	7 000,00 €
Yhteensä	7 000,00 €

Tulot

Jäsenmaksutulot	2 000,00 €
Korkotuotot	5 000,00 €
Yhteensä	7 000,00 €

Stipenditili, Nuorten kannustustuki

Kulut yhteensä (nuorille maksettava tuki)	500
Tulot (lahjoitustulot)	500

Nuoriso Leader

Kulut (nuorille maksettava tuki)	4000
Tulot (kuntaraha-osuus)	4000

LIITE 1, Talousarvion kuluerittelyt

Toimintaraha 2023–2027

Henkilöstökulut	135 000,00
Palkat sivukuluineen	125 000,00
Palkkiot	10 000,00
Vuokrat ja muut toimitilakulut	14 000,00
Toimitilakulut	1 000,00
<i>Siivous</i>	850,00
<i>Toimistokulut</i>	150,00
Toimitilavuokrat	13 000,00
<i>Toimiston vuokra</i>	12 300,00
<i>Kokoustilavuokrat</i>	700,00
Matkakulut	8 500,00
<i>Työntekijät</i>	2 500,00
<i>Hallitus</i>	6 000,00
Toimisto- ja hallintokulut	8 000,00
Ostetut hallintopalvelut	6 000,00
<i>Leader-asiamies, Suomen Kylät ry</i>	2 000,00
<i>Kirjanpito</i>	3 300,00
<i>Tilintarkastus</i>	700,00
Toimisto- ja hallintokulut	2 000,00
<i>OP palvelumaksut</i>	700,00
<i>Toimistotarvikkeet</i>	500,00
<i>Postikulut, kuoret</i>	800,00
Atk-, ohjelma, puhelin ja tietoliikennekulut	6 000,00
Atk-laite ja -ohjelmakulut	4 000,00
<i>Taloushallinto-ohjelmisto</i>	1 500,00
<i>Kopiokone (leasing)</i>	1 700,00
<i>Muut kulut</i>	800,00
Puhelin- ja tietoliikennekulut	2 000,00
<i>Internet-liittymä, Office 365 lisenssit</i>	800,00
<i>Puhelinkulut</i>	1 200,00
Muut kulut	11 500,00
<i>Lehtitilaukset</i>	750,00
<i>kokouskulut</i>	500,00
<i>Työterveys</i>	1 000,00
<i>Viestintä, markkinointi</i>	2 000,00
<i>Muut kulut</i>	7 250,00
Yhteensä	183 000,00

Yhdistystoiminta

Kulut

Yhdistystoiminnan kulut

<i>Yleiset kokoukset</i>	1 500,00
<i>Jäsentoiminta</i>	1 000,00
<i>Muistamiset</i>	300,00
<i>Työhyvinvointi</i>	600,00
<i>Jäsenmaksut</i>	200,00
<i>Toimisto- ja hallintokulut</i>	400,00
<i>Muut toimintarahen ulkopuoliset kulut</i>	3 000,00

Yhteensä 7 000,00 €

Tulot

Jäsenmaksutulot	2 000,00 €
Korkotuotot	5 000,00 €

Yhteensä 7 000,00 €